



Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 21. novembra 2018*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Samostatní obchodní zástupcovia – Smernica 86/653/EHS – Článok 1 ods. 2 – Pojem ‚obchodný zástupca‘ – Samostatne zárobkovo činný sprostredkovateľ vykonávajúci svoju činnosť v podniku zastúpeného – Plnenie iných úloh než tých, ktoré súvisia s dojednáváním predaja alebo nákupu tovaru pre zastúpeného“

Vo veci C-452/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunal de commerce de Liège (Obchodný súd Liège, Belgicko) z 20. júla 2017 a doručený Súdnemu dvoru 27. júla 2017, ktorý súvisí s konaním:

Zako SPRL

proti

Sanidel SA,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda siedmej komory T. von Danwitz, vykonávajúci funkciu predsedu štvrtej komory, sudcovia K. Jürimäe (spravodajkyňa), C. Lycourgos, E. Juhász a C. Vajda,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: V. Giacobbo-Peyronnel, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 17. mája 2018,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Sanidel SA, v zastúpení: H. Deckers, avocat,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze, M. Hellmann a E. Lanckenau, splnomocnení zástupcovia,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Garofoli, avvocato dello Stato,
- Európska komisia, v zastúpení: J. Hottiaux a L. Malferrari, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 25. júla 2018,

* Jazyk konania: francúzština.

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1 ods. 2 smernice Rady 86/653/EHS z 18. decembra 1986 o koordinácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa samostatných obchodných zástupcov (Ú. v. ES L 382, 1986, s. 382; Mim. vyd. 06/001, s. 177).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťami Zako SPRL a Sanidel SA vo veci zaplatenia za poskytnuté služby a vyplatenia provízií v nadväznosti na skončenie dohody uzatvorenej medzi týmito dvomi spoločnosťami.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Druhé a tretie odôvodnenie smernice 86/653 znejú:

„keďže navyše rozdiely v štátnych zákonoch, ktoré sa týkajú obchodného zastúpenia podstatne ovplyvňujú podmienky súťaže a výkon tejto činnosti v rámci [Európskej únie] a sú určujúce jednak na ochranu obchodných agentov vis-a-vis tým, ktorých zastupujú a aj na ochranu obchodných transakcií [a znižujú úroveň ochrany obchodných zástupcov v ich vzťahoch s tými, ktorých zastupujú, ako aj bezpečnosť obchodných transakcií – *neoficiálny preklad*]; keďže okrem toho tieto rozdiely sú také, že podstatne bránia uzatváraniu, výkonu a prevádzkovaniu kontraktov obchodného zastúpenia, kde zastúpení a obchodní zástupcovia sú usadení v [rôznych – *neoficiálny preklad*] členských štátoch;

keďže obchod s tovarom medzi členskými štátmi sa má uskutočňovať za podmienok, ktoré sú podobné jednotnému trhu a v tomto dôsledku je potrebná aproximácia právnych systémov členských štátov v rozsahu potrebnom na správne fungovanie spoločného trhu; keďže v tomto ohľade pravidlá, ktoré sa týkajú konfliktu zákonov neodstránia nekonzistenciu vo vzťahu k uvedenému obchodnému zastúpeniu ani v prípade ak by boli jednotné a preto navrhnutá harmonizácia týchto pravidiel je nevyhnutná nehladiac na ich existenciu“.

- 4 Článok 1 tejto smernice stanovuje:

„1. Harmonizácia opatrení ustanovených v tejto smernici sa bude uplatňovať na zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia v členských štátoch, ktoré sa týkajú vzťahov medzi obchodnými zástupcami a zastúpenými.

2. Na účely tejto smernice, „obchodný zástupca“ znamená samostatne zárobkovo činného sprostredkovateľa, ktorý má trvalé oprávnenie dojednávať predaj alebo nákup tovaru v mene a na účet inej osoby, ktorá sa ďalej nazýva „zastúpený“ alebo dojednať a uzatvoriť takéto právne úkony na účet a menom zastúpeného.

3. Obchodným zástupcom v zmysle tejto smernice sa nerozumie najmä:

- osoba, ktorá je ako orgán oprávnená zaväzovať spoločnosť alebo združenie,
- spoločník, ktorý je zo zákona oprávnený zaväzovať svojich spoločníkov,
- nútený správca, správca poverený súdom, likvidátor alebo správca konkurznej podstaty.“

5 Článok 2 uvedenej smernice stanovuje:

„1. Táto smernica sa nevzťahuje na:

- neplatených obchodných zástupcov,
- obchodných zástupcov, ktor[í] pracujú na burze komodít alebo v komoditnom trhu alebo
- orgán označovaný ako ‚Crown Agents for Overseas Governments and Administrations‘, ustanovený na základe zákona o ‚Crown Agents‘ z roku 1979 v Spojenom kráľovstve alebo jeho podriadení.

2. Každý z členských štátov má právo stanoviť, že táto smernica sa nebude uplatňovať na tie osoby, ktorých činnosť ako obchodných zástupcov sa považuje podľa práva členského štátu za vedľajšiu.“

6 Podľa článku 3 tej istej smernice:

„1. Pri výkone svojich činností musí mať obchodný zástupca na zreteli záujmy toho, koho zastupuje, a konať zodpovedne a dobromyseľne.

2. Obchodný zástupca musí najmä:

- a) vyvíjať príslušnú snahu pri vyjednávaní, a pokiaľ je to vhodné uzatvárať transakcie, ktoré sú mu zverené;
- b) odovzdávať zastúpenému všetky potrebné informácie, ktoré sú mu dostupné;
- c) dodržiavať príslušné pokyny, ktoré mu dal zastúpený.“

Belgické právo

7 Smernica 86/653 bola do belgického práva prebratá prostredníctvom loi du 13 avril 1995, relative aux contrats d'agence commerciale (zákon z 13. apríla 1995 o zmluve o obchodnom zastúpení) (*Moniteur belge* z 2. júna 1995, s. 15621, ďalej len „zákon z roku 1995“). Zákon z roku 1995, ktorý bol účinný v období, o ktoré ide vo veci samej, vo svojom článku 1 definoval zmluvu o obchodnom zastúpení takto:

„Zmluva o obchodnom zastúpení je zmluvou, ktorou je jedna zo zmluvných strán (obchodný zástupca) trvalo a za odplatu poverená druhou zmluvnou stranou (zastúpeným) bez toho, aby jej bola podriadená, dojednávať obchody a prípadne uzatvárať zmluvy v mene a na účet zastúpeného. Obchodný zástupca organizuje svoju činnosť, ako uzná za vhodné, a nakladá so svojím časom podľa vlastného uváženia.“

8 Článok 26 zákona z roku 1995 stanovoval:

„Nároky založené na zmluve o obchodnom zastúpení sa premlčia jeden rok po skončení platnosti tejto zmluvy alebo päť rokov po tom, čo nastala skutočnosť, na ktorej je nárok založený, pričom posledná uvedená lehota nemôže prekročiť jeden rok po skončení platnosti zmluvy.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 9 Spoločnosť Zako, ktorej predmet činnosti spočíva najmä v nákupe a predaji nábytku, strojov, zariadení, výpočtovej techniky a elektrospotrebičov, uzatvorila na konci roka 2007 nepísanú dohodu so spoločnosťou Sanidel, ktorá prevádzkuje obchod so sanitárnym zariadením a sektorovými kuchyňami. Konateľ spoločnosti Zako bol od tohto dátumu zodpovedný za odvetvie sektorových kuchýň spoločnosti Sanidel.
- 10 Dňa 30. októbra 2012 Sanidel oznámila spoločnosti Zako, že ukončuje túto dohodu bez náhrady a výpovednej lehoty.
- 11 Spoločnosť Zako vyzvala Sanidel, aby jej zaplatila odstupné a náhradu za ukončenie zmluvy, ako aj dve faktúry a jej provízie na základe zákona z roku 1995. Spoločnosť Sanidel odmietla poskytnúť túto platbu z dôvodu, že jej zmluvný vzťah so spoločnosťou Zako nepredstavuje zmluvu o obchodnom zastúpení, ale zmluvu o dielo.
- 12 Konateľ spoločnosti Zako podal na Tribunal du travail de Marche-en-Famenne (Pracovný súd Marche-en-Famenne, Belgicko) žalobu proti spoločnosti Sanidel smerujúcu k zaplateniu náhrad a omeškanej provízie. Tento súd v rozsudku z 21. februára 2014 vyhlásil tento návrh za prípustný, ale nedôvodný, pretože dohodu medzi zmluvnými stranami nebolo možné posúdiť ako „zmluvu o obchodnom zastúpení“, ale ako „zmluvu o dielo“. Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Cour du travail de Liège (Pracovný súd Liège, Belgicko) z 9. septembra 2015.
- 13 Spoločnosť Zako sa teda obrátila na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, pričom tentoraz na podporu svojej žaloby poukázala na existenciu zmluvy o dielo. Pred týmto súdom Sanidel tvrdí, že dohodu medzi zmluvnými stranami treba posúdiť ako „dohodu o obchodnom zastúpení“, takže žaloba spoločnosti Zako je neprípustná z dôvodu, že bola podaná po uplynutí lehoty jedného roka, ktorú stanovuje vnútroštátne právo.
- 14 Vnútroštátny súd vyjadruje pochybnosti, pokiaľ ide o posúdenie dohody, o ktorú ide vo veci samej. Uvádza, že Zako plnila na účet spoločnosti Sanidel tieto rôzne úlohy: výber výrobkov a dodávateľov, voľba obchodnej politiky, prijímanie zákazníkov, realizácia plánov kuchýň, vypracovávanie ponúk, dojednávanie cien, podpisovanie objednávok, merania na mieste, riešenie sporov, riadenie pracovníkov oddelenia (sekretárky, predajcovia, montážni pracovníci), vytvorenie a správa internetovej stránky určenej na on-line predaj, podpora predaja maloobchodných predajcov, developerov, odberateľov, dojednávanie a finalizácia subdodávateľských zmlúv na účet spoločnosti Sanidel. Spoločnosti Zako boli vyplácané mesačná paušálna suma 5 500 eur, náhrady pokrývajúce cestovné náklady a ročná provízia, ktorej výška sa pohybovala od 5 197,53 eura do 30 574,19 eura za obdobie, o ktoré ide vo veci samej. Zástupca spoločnosti Zako mal v priestoroch spoločnosti Sanidel stále pracovisko s priamou telefónnou linkou a priamou emailovou adresou. Je nepochybné, že tento zástupca plnil svoje úlohy úplne samostatne.
- 15 Vnútroštátny súd však zdôrazňuje, že k dojednávaniu a uzatváraniu zmlúv dochádzalo výlučne v priestoroch spoločnosti Sanidel. Okrem toho tento súd uvádza, že Zako bola poverená úlohami, ktoré nesúviseli s dojednávaním a uzatváraním zmlúv na účet spoločnosti Sanidel, a to konkrétne riadením pracovníkov oddelenia sektorových kuchýň, stykom nielen so zákazníkmi, ale aj so všetkými dodávateľmi a odberateľmi, a vyhotovovaním nielen objednávok, ale aj plánov a ponúk kuchýň, ako aj uskutočňovaním meraní kuchýň.
- 16 V tejto súvislosti vnútroštátny súd spresňuje, že úlohy týkajúce sa dojednávania predaja alebo nákupu tovaru pre zastúpeného a dojednávania a uzatvárania takýchto transakcií v mene a na účet zastúpeného na jednej strane a úlohy, ktoré s touto činnosťou nesúvisia, na druhej strane, boli rovnako významné. Uvádza, že odmeny a provízie vyplácané spoločnosti Zako sa počítali za všetky tieto služby bez toho, aby sa tieto dva druhy činností rozlišovali.

17 Za týchto podmienok Tribunal de commerce de Liège (Obchodný súd Liège, Belgicko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa článok 1 ods. 2 smernice [86/653] vykladať v tom zmysle, že obchodný zástupca musí vyhľadávať a navštevovať zákazníkov alebo dodávateľov mimo podniku zastúpeného?
2. Má sa článok 1 ods. 2 smernice [86/653] vykladať v tom zmysle, že obchodný zástupca nemôže plniť iné úlohy, než sú tie, ktoré sú spojené s dojednávaním predaja alebo nákupu tovaru pre zastúpeného a s dojednávaním a uzatváraním takýchto právnych úkonov v mene a na účet zastúpeného?
3. Má sa v prípade zápornej odpovede na druhú otázku článok 1 ods. 2 smernice [86/653] vykladať v tom zmysle, že obchodný zástupca môže plniť iné úlohy, než sú tie, ktoré sú spojené s dojednávaním predaja alebo nákupu tovaru pre zastúpeného a s dojednávaním a uzatváraním takýchto právnych úkonov v mene a na účet zastúpeného, len ako vedľajšiu činnosť?“

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

- 18 Vnútroštátny súd sa pýta na to, ako treba vo vnútroštátnom práve kvalifikovať dohodu, o ktorú ide vo veci samej, a konkrétne sa pýta, či táto zmluva patrí pod pojem „zmluva o obchodnom zastúpení“ alebo pod pojem „zmluva o dielo“ v zmysle tohto práva.
- 19 V tomto ohľade prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, aby sa vyjadril k tejto kvalifikácii v závislosti od skutkových a právnych okolností vo veci samej. Nič to nemení na tom, že Súdny dvor má právomoc podať výklad relevantných ustanovení smernice 86/653, v tomto prípade článku 1 ods. 2 tejto smernice, a poskytnúť tomuto súdu všetky užitočné údaje, aby mohol posúdiť uvedenú dohodu z hľadiska tejto smernice.

O prvej otázke

- 20 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 1 ods. 2 smernice 86/653 má vykladať v tom zmysle, že okolnosť, že určitá osoba, ktorá má trvalé oprávnenie buď dojednávať predaj alebo nákup tovaru pre inú osobu, alebo dojednávať a uzatvárať tieto transakcie v jej mene a na jej účet, vykonáva svoju činnosť v priestoroch tejto inej osoby, bráni tomu, aby mohla byť posúdená ako „obchodný zástupca“ v zmysle tohto ustanovenia.
- 21 V tejto súvislosti článok 1 ods. 2 smernice 86/653 definuje na účely tejto smernice obchodného zástupcu ako „samostatne zárobkovo činného sprostredkovateľa, ktorý má trvalé oprávnenie dojednávať predaj alebo nákup tovaru v mene a na účet inej osoby, ktorá sa ďalej nazýva ‚zastúpený‘, alebo dojednať a uzatvoriť takéto právne úkony na účet a menom zastúpeného“.
- 22 Podobne ako všetci účastníci konania a dotknuté osoby, ktoré predložili svoje pripomienky v konaní pred Súdnym dvorom, treba v prvom rade uviesť, že ani toto ustanovenie ani nijaké ďalšie ustanovenie tejto smernice výslovne nepodmieňujú posúdenie ako „obchodný zástupca“ tým, aby dotknutá osoba vykonávala svoju ekonomickú činnosť mimo priestorov zastúpeného.
- 23 Článok 1 ods. 2 smernice 86/653 totiž stanovuje tri podmienky, ktoré sú nevyhnutné a dostatočné na to, aby mohla byť určitá osoba posúdená ako „obchodný zástupca“. Po prvé táto osoba musí mať povahu samostatne zárobkovo činného sprostredkovateľa. Po druhé medzi ňou a zastúpeným musí

existovať trvalý zmluvný vzťah. Po tretie musí vykonávať činnosť spočívajúcu buď v dojednávani predaja alebo nákupu tovaru pre zastúpeného, alebo v dojednávani a uzatváraní týchto transakcií v mene a na účet tohto zastúpeného.

- 24 Stačí teda, že osoba spĺňa tieto tri podmienky, aby mohla byť posúdená ako „obchodný zástupca“ v zmysle článku 1 ods. 2 smernice 86/653, a to bez ohľadu na spôsob, akým vykonáva svoju činnosť, a pokiaľ sa na ňu neuplatňujú výnimky stanovené v článku 1 ods. 3 a článku 2 tejto smernice.
- 25 V druhom rade cieľom tejto smernice je harmonizovať právo členských štátov, pokiaľ ide o právne vzťahy medzi stranami zmluvy o obchodnom zastúpení (rozsudok z 3. decembra 2015, Quenon K., C-338/14, EU:C:2015:795, bod 22 a citovaná judikatúra).
- 26 Ako vyplýva z jej druhého a tretieho odôvodnenia, cieľom uvedenej smernice je ochrana obchodných zástupcov v ich vzťahoch s tými, ktorých zastupujú, ochrana obchodných transakcií a uľahčenie obchodu s tovarom medzi členskými štátmi prostredníctvom aproximácie právnych poriadkov týchto štátov v oblasti obchodného zastupovania (rozsudok z 3. decembra 2015, Quenon K., C-338/14, EU:C:2015:795, bod 23 a citovaná judikatúra).
- 27 Ako však uviedol generálny advokát v bode 23 svojich návrhov, ak by posúdenie ako „obchodný zástupca“, a teda uplatniteľnosť smernice 86/653 záviseli od splnenia podmienok, ktoré sú vo vzťahu k podmienkam stanoveným v článku 1 ods. 2 tejto smernice dodatočné, ako napríklad podmienok týkajúcich sa miesta alebo spôsobu výkonu činnosti, rozsah tejto ochrany by bol obmedzený, čo by ohrozovalo dosiahnutie cieľa sledovaného touto smernicou.
- 28 V tomto kontexte vzhľadom na neexistenciu ustanovenia v uvedenej smernici, ktoré by vyžadovalo, aby obchodný zástupca vykonával svoju činnosť na pracovných cestách alebo mimo priestorov zastúpeného, treba konštatovať, že ochrana, ktorú poskytuje samotná smernica, sa musí vzťahovať aj na osoby, ktoré – ako vo veci samej – vykonávajú svoju činnosť v rámci týchto priestorov (pozri analogicky rozsudok z 30. apríla 1998, Bellone, C-215/97, EU:C:1998:189, bod 13).
- 29 Tento výklad platí tým viac, že ako uviedol generálny advokát v bode 25 svojich návrhov, opačný výklad článku 1 ods. 2 smernice 86/653 by vylučoval z tejto ochrany osoby, ktoré pomocou moderných technológií plnia úlohy porovnateľné s úlohami, ktoré plnia obchodní zástupcovia, ktorí sa premiestňujú, a to najmä úlohy spočívajúce vo vyhľadávaní a navštevovaní zákazníkov.
- 30 Treba však uviesť, že pôsobnosť smernice 86/653 nemožno rozšíriť na osoby, ktoré nezodpovedajú podmienkam pripomenutým v bode 23 tohto rozsudku, ktoré musí osoba spĺňať, aby mohla byť posúdená ako „obchodný zástupca“ v zmysle článku 1 ods. 2 tejto smernice.
- 31 V takej situácii, o akú ide v konaní vo veci samej, vnútroštátnemu súdu tak prináleží, aby v rámci posúdenia *in concreto* všetkých skutočností, ktoré charakterizujú dotknuté zmluvné vzťahy, overil, či sú tieto podmienky splnené.
- 32 V rámci tohto posúdenia, hoci samotná okolnosť, že činnosť zástupcu sa uskutočňuje v priestoroch zastúpeného, nemôže odôvodniť vyňatie uvedeného zástupcu z pojmu „obchodný zástupca“ v zmysle článku 1 ods. 2 smernice 86/653, táto okolnosť nesmie ovplyvniť samostatnosť tohto zástupcu vo vzťahu k zastúpenému. Ako totiž uviedol generálny advokát v bode 34 svojich návrhov, samostatnosť obchodného zástupcu možno spochybniť nielen tým, že sa riadi pokynmi zastúpeného, ale aj spôsobmi plnenia úloh, ktoré vykonáva.
- 33 Na jednej strane tento zástupca tým, že sa nachádza v úzkom vzťahu s týmto zastúpeným z dôvodu svojej prítomnosti v jeho priestoroch, tak môže podliehať pokynom uvedeného zastúpeného. Na druhej strane, keďže využíva materiálne výhody súvisiace s touto prítomnosťou, ako sú napríklad možnosť využívať pracovisko alebo organizačné nástroje týchto priestorov, nemožno vylúčiť, že sa uvedený

zástupca skutočne ocitne v situácii, ktorá mu bude brániť v samostatnom výkone jeho činnosti, či už z hľadiska organizácie tejto činnosti alebo z hľadiska ekonomických rizík súvisiacich s touto činnosťou. V tomto poslednom ohľade treba totiž zdôrazniť, že využívanie takýchto výhod môže viesť k zníženiu funkčných nákladov, ktoré znáša dotknutý zástupca, a v dôsledku toho k zníženiu ekonomického rizika spojeného s výkonom jeho činnosti v rozsahu, v akom toto zníženie nákladov neovplyvní výšku provízie, ktorú zastúpený vypláca zástupcovi.

- 34 V prejednávacom prípade vnútroštátny súd zdôrazňuje, že zástupca spoločnosti Zako mal v priestoroch spoločnosti Sanidel stále pracovisko s priamou telefónnou linkou a priamou emailovou adresou. Tento súd takisto uvádza, že je nepochybné, že tento zástupca bol nezávislý v celom rozsahu a plnil svoje úlohy úplne samostatne, a to najmä pri styku so zákazníkmi, dodávateľmi a odberateľmi.
- 35 Za týchto okolností a s výhradou overenia vnútroštátnym súdom sa nezdá, že by okolnosť, že Zako vykonávala svoju činnosť v rámci priestorov spoločnosti Sanidel, viedla k strate jej samostatnosti.
- 36 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 1 ods. 2 smernice 86/653 sa má vykladať v tom zmysle, že okolnosť, že určitá osoba, ktorá má trvalé oprávnenie buď dojednávať predaj alebo nákup tovaru pre inú osobu, alebo dojednávať a uzatvárať tieto transakcie v jej mene a na jej účet, vykonáva svoju činnosť v priestoroch tejto inej osoby, nebráni tomu, aby mohla byť posúdená ako „obchodný zástupca“ v zmysle tohto ustanovenia, pokiaľ táto okolnosť nebráni tejto osobe, aby vykonávala svoju činnosť samostatne, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu.

O druhej a tretej otázke

- 37 Svojou druhou a treťou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 1 ods. 2 smernice 86/653 má vykladať v tom zmysle, že okolnosť, že určitá osoba vykonáva nielen činnosti spočívajúce buď v dojednávaní predaja alebo nákupu tovaru pre inú osobu, alebo v dojednávaní a uzatváraní týchto transakcií v jej mene a na jej účet, ale pre tú istú osobu vykonáva aj činnosti odlišnej povahy bez toho, aby tieto druhé činnosti mali vo vzťahu k prvým akcesorickú povahu, bráni tomu, aby mohla byť posúdená ako „obchodný zástupca“ v zmysle tejto smernice.
- 38 Na úvod treba konštatovať, že zo samotného znenia tohto ustanovenia, ako bolo pripomenuté v bode 21 tohto rozsudku, nevyplýva, že osoba, ktorá okrem úloh výslovne uvedených v danom ustanovení vykonáva aj iné úlohy, nemôže byť obchodným zástupcom v zmysle toho istého ustanovenia.
- 39 Za týchto podmienok treba zohľadniť všeobecnú štruktúru a účel smernice 86/653 s cieľom určiť, či táto smernica bráni tomu, aby obchodný zástupca plnil aj iné úlohy než tie, ktoré sú výslovne uvedené v článku 1 ods. 2 tejto smernice.
- 40 V prvom rade článok 1 ods. 3 a článok 2 smernice 86/653 stanovujú určité presne vymedzené výnimky tak z pojmu „obchodný zástupca“, ako aj z pôsobnosti tejto smernice. Okrem článku 2 ods. 2 uvedenej smernice sa však nijaké z týchto ustanovení nezaobera situáciou, keď obchodný zástupca plní pre zastúpeného iné úlohy než tie, ktoré sú uvedené v článku 1 ods. 2 tej istej smernice.
- 41 Článok 2 ods. 2 smernice 86/653 priznáva členským štátom možnosť stanoviť, že táto smernica sa nebude uplatňovať na tie osoby, ktorých činnosť ako obchodných zástupcov sa považuje podľa práva týchto členských štátov za vedľajšiu.
- 42 Ako v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 49 až 51 svojich návrhov, uvedená smernica v zásade nebráni tomu, aby sa činnosť obchodného zástupcu mohla kumulovať s činnosťami odlišnej povahy, a to aj v prípade, keď dotknutá osoba vykonáva túto prvú činnosť len ako vedľajšiu činnosť,

alebo v prípade, keď – ako v prejednávanej veci – by bola uvedená činnosť rovnako významná ako ostatné úlohy, ktoré plní, pričom možnosť takejto kumulácie nevylučuje žiadne ďalšie ustanovenie tej istej smernice.

- 43 V dôsledku toho s výnimkou prípadu, keď sa v súlade s článkom 2 ods. 2 smernice 86/653 členský štát rozhodne vylúčiť z pôsobnosti tejto smernice osoby, ktoré vykonávajú činnosť obchodného zástupcu ako vedľajšiu činnosť, čo je navyše prípad, o ktorý v prejednávanej veci nejde, treba osoby vykonávajúce takúto činnosť obchodného zástupcu posúdiť tak, že patria do tohto rozsahu pôsobnosti, a to aj vtedy, ak by sa táto činnosť kumulovala s činnosťou odlišnej povahy.
- 44 V druhom rade výklad článku 1 ods. 2 smernice 86/653 v tom zmysle, že toto ustanovenie vylučuje osoby, ktoré kumulujú svoju činnosť obchodného zástupcu s činnosťou odlišnej povahy, by bol v rozpore s účelom tejto smernice, ktorý bol pripomenutý v bode 26 tohto rozsudku a ktorý spočíva v ochrane obchodného zástupcu v rámci jeho vzťahu so zastúpeným.
- 45 V tejto súvislosti treba na jednej strane konštatovať, že obchodnému zástupcovi nemožno odňať nárok na túto ochranu z dôvodu, že zmluva, ktorú uzatvoril so zastúpeným, upravuje plnenie iných úloh než tých, ktoré súvisia s činnosťou obchodného zástupcu. Opačný výklad by totiž umožnil, aby sa zastúpený tým, že v zmluve stanoví iné úlohy než tie, ktoré súvisia s činnosťou obchodného zástupcu, vyhol dodržiavaniu kogentných ustanovení smernice 86/653, a to najmä tých, ktoré sa týkajú jeho povinností voči obchodnému zástupcovi.
- 46 Na druhej strane plnenie úloh obchodného zástupcu, ktoré sú uvedené v článku 1 ods. 2 smernice 86/653 a spočívajú buď v dojednaní predaja alebo nákupu tovaru, alebo dojednaní a uzatváraní týchto transakcií v mene a na účet zastúpeného, môže byť v závislosti od osobitostí dotknutého sektora sprevádzané službami, ktoré poskytuje obchodný zástupca a ktoré – hoci nepatria striktne pod činnosť dojednávania a uzatvárania zmlúv pre zastúpeného – k tomuto plneniu úloh prispievajú.
- 47 Výklad článku 1 ods. 2 smernice 86/653 v tom zmysle, že by sa postavenie obchodného zástupcu neuplatňovalo na osoby, ktoré kumulujú činnosť obchodného zástupcu s jednou alebo viacerými činnosťami odlišnej povahy, by tak v skutočnosti mohol viesť k tomu, že sa z pôsobnosti tohto ustanovenia vylúči veľký počet osôb, čím by bola táto smernica sčasti zbavená svojho potrebného účinku.
- 48 V dôsledku toho treba usúdiť, že smernica 86/653 v zásade nebráni tomu, aby obchodný zástupca v zmysle tohto ustanovenia vykonával pre zastúpeného iné úlohy než tie, ktoré sú výslovne uvedené v článku 1 ods. 2 smernice 86/653.
- 49 Vzhľadom na podmienky pripomenuté v bode 23 tohto rozsudku však treba spresniť, že skutočnosť, že tá istá osoba kumuluje činnosti obchodného zástupcu s činnosťami odlišnej povahy, nesmie mať vplyv na jej postavenie samostatne zárobkovo činného sprostredkovateľa.
- 50 V prejednávanej veci tak vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či skutočnosť, že žalobkyňa vo veci samej vykonávala pre tú istú osobu činnosť spočívajúcu v obchodnom zastúpení spolu s ďalšími rovnako významnými činnosťami, predstavuje pre túto žalobkyňu pri zohľadnení všetkých okolností prejednávanej veci, ako sú povaha plnených úloh, spôsoby ich plnenia, podiel, ktorý tieto úlohy predstavujú v rámci celkovej činnosti dotknutej osoby, spôsoby stanovenia odmeny alebo tiež existencia možného ekonomického rizika, prekážku v samostatnom výkone tejto prvej činnosti.
- 51 Vzhľadom na uvedené treba na druhú a tretiu otázku odpovedať tak, že článok 1 ods. 2 smernice 86/653 sa má vykladať v tom zmysle, že okolnosť, že určitá osoba vykonáva nielen činnosti spočívajúce buď v dojednaní predaja alebo nákupu tovaru pre inú osobu, alebo v dojednaní a uzatváraní týchto transakcií v jej mene a na jej účet, ale pre tú istú osobu vykonáva aj činnosti odlišnej povahy bez toho,

aby tieto druhé činnosti mali vo vzťahu k prvým akcesorickú povahu, nebráni tomu, aby mohla byť posúdená ako „obchodný zástupca“ v zmysle uvedeného ustanovenia, pokiaľ jej táto okolnosť nebráni, aby prvé činnosti vykonávala samostatne, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu.

O trovách

- 52 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. Článok 1 ods. 2 smernice Rady 86/653/EHS z 18. decembra 1986 o koordinácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa samostatných obchodných zástupcov sa má vykladať v tom zmysle, že okolnosť, že určitá osoba, ktorá má trvalé oprávnenie buď dojednávať predaj alebo nákup tovaru pre inú osobu, alebo dojednávať a uzatvárať tieto transakcie v jej mene a na jej účet, vykonáva svoju činnosť v priestoroch tejto inej osoby, nebráni tomu, aby mohla byť posúdená ako „obchodný zástupca“ v zmysle tohto ustanovenia, pokiaľ táto okolnosť nebráni tejto osobe, aby vykonávala svoju činnosť samostatne, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu.
2. Článok 1 ods. 2 smernice 86/653 sa má vykladať v tom zmysle, že okolnosť, že určitá osoba vykonáva nielen činnosti spočívajúce buď v dojednávaní predaja alebo nákupu tovaru pre inú osobu, alebo v dojednávaní a uzatváraní týchto transakcií v jej mene a na jej účet, ale pre tú istú osobu vykonáva aj činnosti odlišnej povahy bez toho, aby tieto druhé činnosti mali vo vzťahu k prvým akcesorickú povahu, nebráni tomu, aby mohla byť posúdená ako „obchodný zástupca“ v zmysle uvedeného ustanovenia, pokiaľ jej táto okolnosť nebráni, aby prvé činnosti vykonávala samostatne, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu.

Podpisy